

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
13. 9. 2012

8

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2011

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Pardubický Region in 2011*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Pardubickém kraji v roce 2011 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Pardubický region in 2011 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2011. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

V tomto oboru byla zabezpečena odborná péči na 23 pracovištích a zpravodajskou povinnost nesplnila tři zařízení. Na 20 vykázaných pracovištích zabezpečovalo péči 14,63 lékařů a 16,08 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních.

Z celkového počtu lékařů pracovalo 83 % v samostatných ordinacích a zbytek v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 2,85 lékaře, v ČR to bylo 4,18 lékaře. Z grafu je zřejmé, že od roku 2005 dochází k mírnému poklesu počtu lékařů. Až v roce 2009 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 27,3 % a v ČR o 3,6 %. Tento rok došlo v kraji k poklesu proti roku 2010 o 7,8 %, oproti tomu v ČR k mírnému nárůstu (2 %).

Počet léčených pacientů je na úrovni minulých let. Větší pokles byl zaznamenán v roce 2008, kde došlo proti roku 2007 k poklesu o 14 %. V roce 2009 ale počet léčených pacientů opět narostl a to téměř o 31 %. V roce 2011 byl zaznamenán nárůst pacientů proti loňsku o 2 %. Nejvíce léčených pacientů a také ošetření vykazují samostatné ordinace alergologů. Zde bylo léčeno 78,7 % všech pacientů. Děti a dorost ve věku do 19 let zde tvořily 49,7 %. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru byly aplikovány 1 léčenému pacientovi 3 kožní testy (ČR 3,2). Na 100 léčených připadlo 5,4 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 10) a u 1,4 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,7). Lékaři měli k dispozici 21 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 146 výkonů a v ČR 1 542 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 3 410 výkonů.

Od roku 2010 se sleduje 11 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Od roku 2010 je nově sledovaná diagnóza T78.2 (Anafylaxe). Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo v kraji nejvíce dětí ve věku do 5ti let dispenzarizováno s diagnózou astma (39). U ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých byla nejčastějším důvodem dispenzarizace pollinosa, stálá alergická rýma a atopická dermatitis.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. Od roku 2010 k nim přibyla ještě další a tak je sledováno celkem sedm diagnóz. K 31.12.2011 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 6,84 pacientů s diagnózou D80 imunodeficiencie s převahou poruch protilátek (ČR 26,30) a 0,77 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficiencie (ČR 13,27). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31–M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Z celkového počtu 15ti případů nebyl v kraji zaznamenán žádný případ výskytu u dětí do 14 let a u mladistvých do 19 let. Pro Wegenerovu granulomatózu a jiné nekrotizující vaskulopatie a pro systémový lupus erythematosus nebyly zaznamenány žádné případy, dermatomyositis v 1 případě a pro Sjögrenův syndrom bylo dispenzarizováno 14 pacientů. Pro nově sledovanou diagnózu T78.2 (Anafylaxe) bylo dispenzarizováno celkem 309 pacientů.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

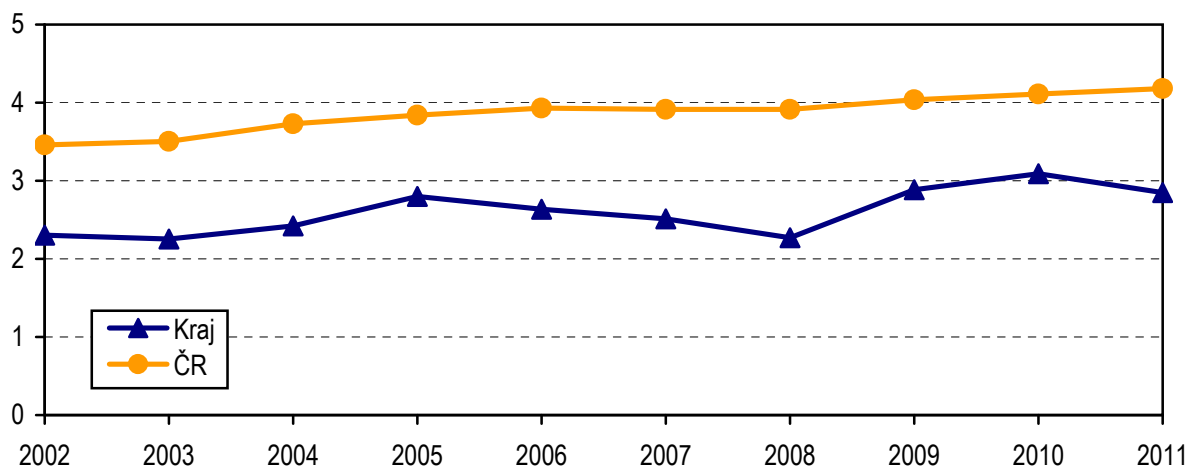
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
		podle druhu zdravotnických zařízení						
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	2,43	3,38	6 832	49,0	10 637	4 377	1,6
Samost. ordinace lékařů specialistů	15	12,20	12,70	25 295	49,9	51 270	4 202	2,0
Ostatní ambulantní zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	20	14,63	16,08	32 127	49,7	61 907	4 232	1,9
		podle území (okresy, kraj, ČR)						
Chrudim	4	3,10	3,60	6 574	63,9	13 581	4 381	2,1
Pardubice	5	3,40	3,40	7 945	43,7	14 843	4 366	1,9
Svitavy	4	3,43	4,38	11 604	52,3	20 123	5 867	1,7
Ústí nad Orlicí	7	4,70	4,70	6 004	37,3	13 360	2 843	2,2
Pardubický kraj	20	14,63	16,08	32 127	49,7	61 907	4 232	1,9
ČR	412	439,64	535,77	888 655	37,5	2 347 773	5 340	2,6

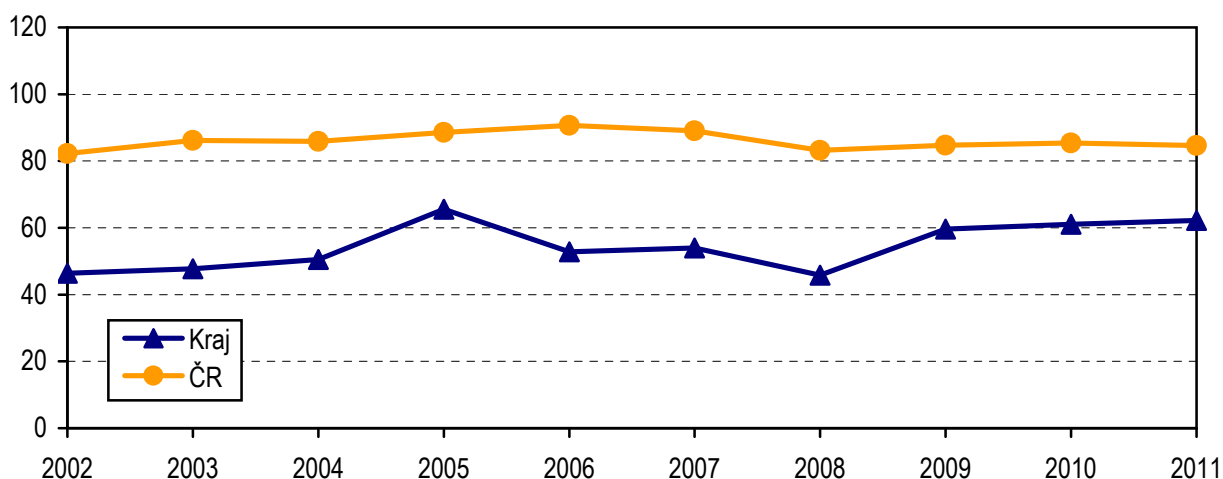
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21a

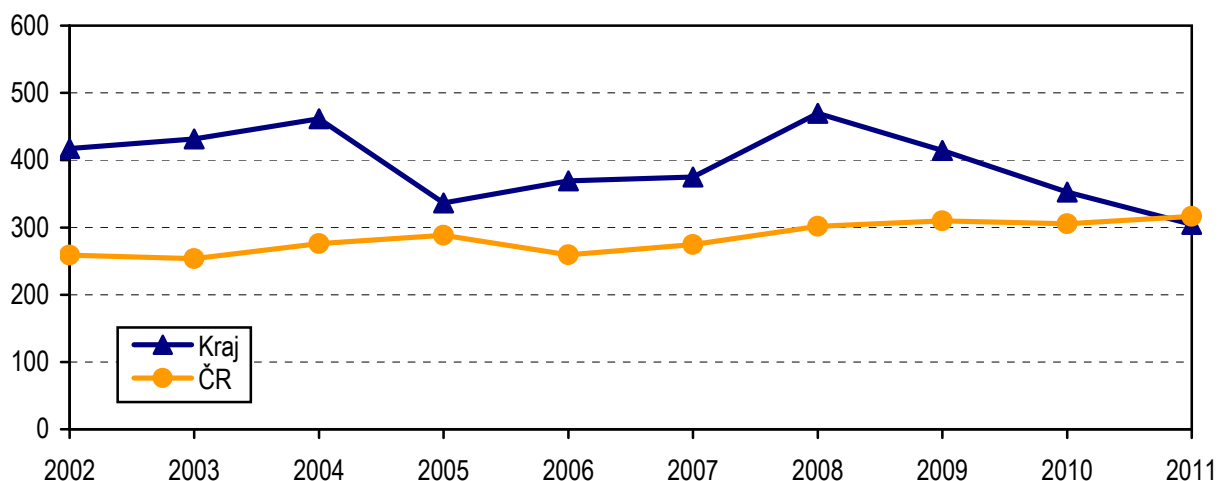
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2011**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2011**

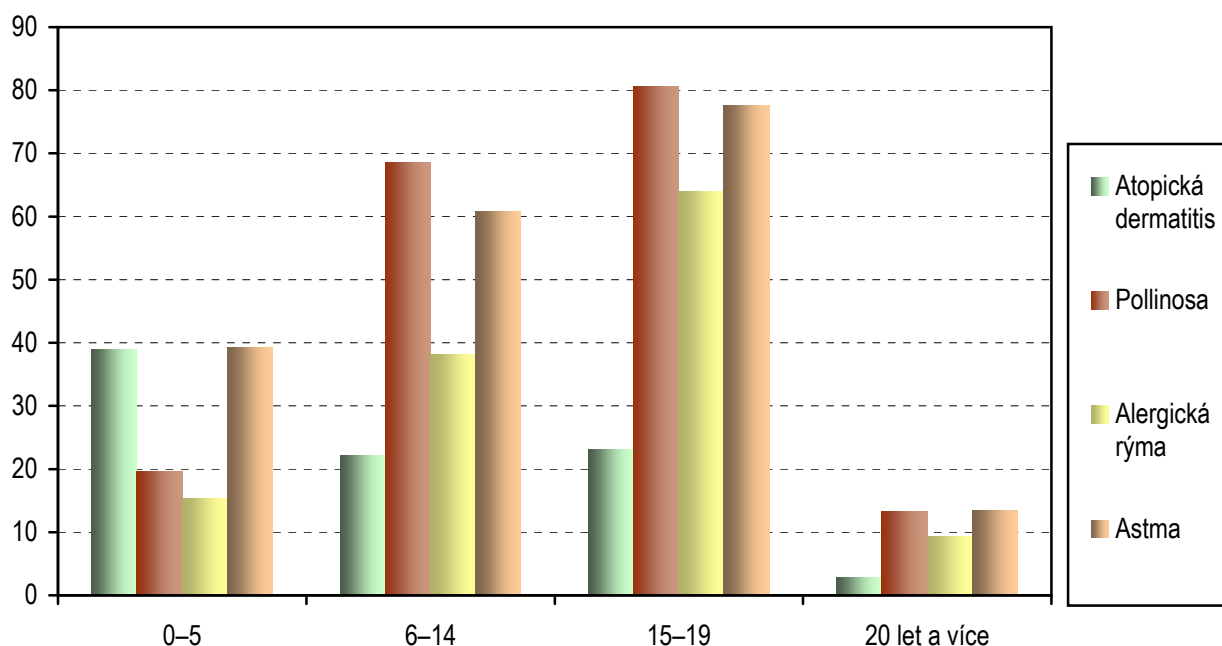
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2011**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	4 092	32,2	23,4	15,9	28,4	79,24	80,61
Pollinosa (J30.1)	11 359	5,9	26,0	20,0	48,1	219,96	325,49
Stálá alergická rýma (J30.3)	7 816	6,6	21,1	23,1	49,2	151,35	164,74
Astma	11 659	11,4	22,5	18,8	47,3	225,77	279,10
Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	353	47,9	20,7	8,8	22,7	6,84	26,30
Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)	40	-	2,5	30,0	67,5	0,77	13,27
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	-	-	-	-	-	-	0,21
Systémový lupus erythematosus (M32.-)	-	-	-	-	-	-	0,49
Dermatomyositis (M33.-)	1	-	-	-	100,0	0,02	0,11
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	14	-	-	-	100,0	0,27	1,61
Anafylaxe (T78.2)	309	11,3	16,5	14,2	57,9	5,98	3,93

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel těže věkové skupiny - rok 2011

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45)	Imunodeficiencie s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní umunodeficiencie (D83.-)
Chrudim	16,6	49,0	27,6	34,2	0,3	0,2
Pardubice	6,8	26,7	13,8	36,4	0,5	0,0
Svitavy	16,7	29,2	27,8	37,2	1,9	0,2
Ústí nad Orlicí	8,8	43,8	27,9	36,7	1,2	0,0
Pardubický kraj	12,7	35,4	24,3	36,3	1,1	0,1
ČR	9,5	38,5	19,5	33,0	3,1	1,6

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45.9)	Astma alergické (J45.0)	Astma (J45.-)
2002	62,74	218,64	97,19	81,46	75,18	-
2003	70,82	205,80	114,44	90,09	98,26	-
2004	68,06	216,93	122,51	104,77	124,78	-
2005	71,28	206,51	119,64	198,03	-	-
2006	69,05	212,05	129,08	-	-	207,76
2007	66,82	216,62	134,18	-	-	215,66
2008	56,50	189,91	127,76	-	-	163,71
2009	64,30	240,76	139,66	-	-	247,94
2010	70,02	243,19	142,20	-	-	221,52
2011	79,24	219,96	151,35	-	-	225,77

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2011

